ZIEMIANIN.

Tygodnik przemysłowo-rolniczy.

Organ Centralnego Towarzystwa Gospodarczego dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego

pod redakcyą

Włodzimirza Wolniewicza i Maxymiliana Jackowskiego.

№ 37. Poznań w sobotę dnia 12 września 1868. № 37.

Korespondencye i przesełki franco pod adresem: Józef Mroziński, Sekretarz Redakcyi Ziemianina. Ul. Ogrodowa Nr. 16.

PRZEDPŁATA kwartalna wynosi: na pocztach pruskich 1 tal. na pocztach Królestwa Polskiego 1 rs. 22 kop.; dla Cesarstwa Austryackiego rocznie 7 złr., półrocznie 3 złr. 50 centów wartości austr.; każdy nr. osobno 2½ sgr.

TREŚĆ.

PROJEKT

rachunkowości skróconéj i zastósowania jéj do potrzeb gospodarstw wiejskich z dodaniem wzorów do prowadzenia ksiąg.

(Dokończenie).

Inwentarz majątkowy Piotra Filipa Narzekalskiego, dziedzica dóbr Wola, od roku 1866 do roku 18....

Księga główna 1866/67 roku.

Rachunek nieruchomości.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
1866 r. Lipiec.	31	Kupiłem folwark Ratajczyce od Wiel. Dziêby i zapłaciłem ryczałtowo bez ruchomości i inwentarza nie wchodząc w rozległość	17,300			1866 r. Lipiec.	31	Sprzedałem cegielnią i gruntu 4 mórg na Woli Filipowi Boratyńskiemu za sumę ogółową	1,480		
		Bilans dnia 1 lipca 1867:									
		Wieś Wola podług szacunku przyjęta w Inwentarzu d. 1 lipca 1866 r. tal. 98,070									
		Odchodzi za sprzedaną cegielnię . . . . . » 1,480									
		zostają wartość wsi Wola	96,590								
		Razem	113,890								

Ponieważ d. 1 lipca 1866 Nieruchomość wynosiła 98,070, przeto na Nieruchomości mam zysku tal. 15,820.

Rachunek lasu.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
1866 r.						1866 r.					
Lipiec.	31	Za 2 morgi zagajnika do Ratajczyc należącego zapł. osobno Wiel. Dziębie	240			Lipiec.	31	Kupcowi S. Fraenkel z Gdańska sprzedałem 200 sztuk belek po 5 tal.	1,000		
		Bilans d. 1 lipca 1867:				Grudz.	5	Wydałem na gorzelnią 300 sążni drzewa sosnowego po 10 tal. . .	3,000		
		Szacunek podł. Inwent. d. 1 lipca 1867	42,330					Wydałem dla dworu 50 sążni drzewa	500		
		Razem . . .	42,570						4,500		
		Ubyło drzewa, jak rozchód wskazuje	4,500								
		Pozotaje wartość lasu	38,070								

Ponieważ dn. 1 lipca 1866 była wartość 42,330, przeto na lesie mam ubytek czyli stratę tal. 4,260.

Rachunek wierzytelności.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
Listop	5	Pożyczyłem na hypotekę dóbr Górki	200					Karczmarz Mordka zapłacił dług . .	105		
		Bilans dn. 1 lipca 1867:									
		Ponieważ w Inwentarzu z d. 1 lipca 1866 r. wierzytelność wynosiła . .	105								
		przeto na wierzytelnościach mam przewyżkę	95								

Rachunek długów.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
		Przybrałem pożyczki Towarzystwa Kredytowego	18,000					Spłaciłem Felixa Krukowczyka dług	2,000		
								Wykupiłem swój wexel . . .	500		
								Braciom Mamroth w Berlinie . . .	1,000		
		Bilans d. 1 lipca 1867:						Lejzerowi w Toruniu	24		
		W Inwentarzu dn. 1 lipca 1866 zamieszczono w pozycyach 13 razem	52,589	25					3,524		
		przyb. długów w r. b. tal. 13,660 5 sgr.						W Inwentarzu dn. 1 lipca 1867 r. pozostało: 2 pożyczki Tow. Kredytowego . . tal. 50,500 Onus perpetuum kościołowi . . . „ 700 Posag mojéj żony „ 12,350 Darowiz. méj córki „ 2,700 Razem . . . tal. 66,250 a ponieważ d. 1go lipca 1866 było „ 52,589 sgr. 25 przeto przybyło mi długów . . . . tal. 13,660 sgr. 5			

Rachunek gorzelni.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
		Za kupione 300 sążni drzewa . . .	3,000					Za sprzedany spirytus	14,800		
		„ żyto na gorzelnią	5,200					„ w remanencie pozostały spirytus	1,100		
		„ kartofle	3,800						15,900		
			12,000					Bilans dn. 1 lipca 1867:			
								W Inwentarzu z dn. 1 lipca 1866 r. remanent spirytusu.	245		
									15,655		
								Za wzięte na gorzelnią w przychodzie	12,000		
								przeto pozos. na gorzel. czysty zysk	3,655		

Rachunek propinacyi.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
		Wydano wódki za	435					Za takową oddał karczmarz . . .	485		
		Bilans dn. 1 lipca 1867:									
		Czysty zysk . . .	50								

Rachunek ziemiopłodów.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
		Zapas zboża dn. 1go lipca 1867 za	845			1866 r. Lipiec.	16	Za 680 szefli rzepaku	2,975		
								Za sprzedane zboże	7,580		
									10,555		
								Bilans d. 1 lipca 1867:			
								W Inwentarzu z d. 1 lipca zapas zboża	485		
								zostaje . . .	10,070		
								do tego zapas zboża dnia 1 lipca 1867	845		
								Czysty zysk na ziemiopłodach . .	10,915		

Rachunek utrzymania domu.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen
1866 r. Lipiec.	17	Wpływ got. z kasy	37								
		» » »	415								
		Bilans dn. 1 lipca 1867:									
		Strata na utrzymaniu domu	452								

Rachunek dzierżaw i czynszów.

Data.		Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr	fen
1866 r. Lipiec.	5	Czynsz z wiatraka	180								
		Bilans dn. 1 lipca 1867:									
		Zysk z czynszów	180								

Rachunek inwentarza żywego.

Data.		Przychód.	tàl.	sgr.	fen.	Data.		Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
		Za kupione tryki	165			1866 r. Lipiec.	18	Za sprzedane 2 cielęta	18		
		Bilans dn. 1 lipca 1867:						» » 400 skopów.	2,000		
		Podług Inwentarza z d. 1 lipca 1866 wartość inwentarza żywego była .	9,800						2,018		
		Razem . . .	9,965								
		Ubyło przez sprzedaż . . .	2,018								
		Pozostaje obecnie wartość tal. 7,947, przeto z ubytku Inwentarza żywego wynikła strata tal. 1,853.									

Rachunek ulepszenia gospodarstwa i budowli.

Data.	Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
	Za postawione 2 nowe budynki . .	712							
	Bilans 1 lipca 1867:								
	Zapisuję zysk na wartość budowli .	712							

Rachunek administracyi gospodarstwa.

Data.	Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
					1866 r. Lipiec. 7	Za reparacyą młockarni i siewnika.	75		
						Zasługi officyalistom	485		
						„ służbie	272		
						Najem	1,112		
						Razem . . .	1,944		
						Bilans dn. 1 lipca 1867:			
						Strata tal. 1,944.			

Rachunek podatków.

Data.	Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
					1866 r. Lipiec. 19	Podatki podług kwitów	280	25	
						Bilans dn. 1 lipca 1867:			
						Strata tal. 280 sgr. 25.			

Rachunek procentów.

Data.	Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
	Umorzenia Tow. Kredytowego . . .	780				Procent Tow. Kredytowego	684		
	Bilans dn. 1 lipca 1867:								
	odchodzi zapłacony procent	684							
	Zysk	96							
	W Inwentarzu z dn. 1 lipca 1866 umorzonych . . . . . . 780 tal. 25 sgr.								
	obecnie . 780 „ — „								
	a zatém dn. 1 lipca 1867 umorzonych 1,560 tal. 25 sgr.								

Rachunek kasy.

Data.	Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
1866 r. Lipiec. 1	Remanent z czérwca podług Inwentarza	705			1866 r. Lipiec. 31	Rozchód w lipcu w ogóle	1,276	25	—
31	Przychód za lipiec w ogóle	3,173				„ w ciągu roku	5,371	—	—
	„ w ciągu roku successive.	12,342					6,647	25	—
		16,220				Bilans dn. 1 lipca 1867:			—
						Remanent w gotowiźnie . . .	9,572	5	—
							16,220	—	—

Rachunek nieprzewidzianych.

Data.	Przychód.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
	Bilans dn. 1 lipca 1867:					Wsparcie wdowie.	25		
	Strata	25							

Rachunek osobisty.

Data.	Przychód.	tal.	sgr	fen.	Data.	Rozchód.	tal.	sgr.	fen.
	Bilans dn. 1 lipca 1867:					Krawcowi Pfeiffer w Toruniu . . .	50		
	Strata	410				Podróż do wód	360		
							410		

Efraim Lebenfisz w Szubinie.

Data.	Winien.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Ma.	tal.	sgr.	fen
1866 r. Lipiec.	Pożyczył gotówką	200				Bilans dn. 1 lipca 1867:			
						Wierzytelność	200		

Bilans czyli rachunek zysku i straty.

Data.	Zysk.	tal.	sgr.	fen.	Data.	Strata.	tal.	sgr.	fen.
	Rachunek nieruchomości	15,820				Rachunek inwentarza żywego . . .	1,853	—	—
	» gorzelni	3,655				» lasu.	4,260	—	—
	» wierzytelności.	95				» długów	13,660	5	—
	» ziemiopłodów	10,915				» osobisty	410	—	—
	» dzierżaw i czynszów. . .	180				» podatków	280	25	—
	» propinacyi	50				» utrzymania domu. . . .	452	—	—
	» procentów	96				» nieprzewidzianych. . . .	25	—	—
		30,812				Z szacunku parkanów, mostów, drenów i t. d. 10% na zużycie . .	127	—	—
	Strata	23,915				Z szacunku sprzętów rolniczych 10% na zużycie	472	—	—
		6,896				Z szacunku aparatów gorzelni i maszyn 10% na zużycie.	780	—	—
	odchodzą koszta administracyi gospodarstwa	1,944				Z szacunku budowli etc. 5% na zużycie	1,410	—	—
	Ogólny czysty zysk	5,952				Z zabudowań gorzelni 5% na zużycie	185	—	—
							23,915	—	—

Zestawienie.

Inwentarz z dnia 1go lipca 1866:

Ogół aktywów	tal. 202,800	sgr. 25.
» passywów	» 52,589	» 25.
Stan majątkowy . . .	tal. 150,211	sgr. —
Zysk z roku 1866/67 .	» 4,952	» —
	tal. 155,163	sgr. —

Inwentarz z dnia 1go lipca 1867:

Ogół aktywów	tal. 221,413	sgr. —
» passywów	» 66,250	» —
Stan majątkowy . .	tal. 155,163	sgr. —

Skorowidz.

O skutkach zgłębionéj órki i słówko o wyczérpywaniu ziemi.

(Z Neue Landwirthschaftliche Zeitung przez C. J. Eisbeina, rządzcę dóbr w Höningen pod Kolonią).

(Dokończenie).

Po tém zboczeniu wracam do głównego przedmiotu.

Wyczérpanie ziemi następuje więc także i przy uprawie roślin kłosowych i pastewnych, ale następuje wolniéj, a szczególnie przez odpowiednie następstwo płodów bywa opóźnione.

Wyczérpujemy rolą, jeżeli sprzedajemy żyto, pszenicę, wełnę, mléko, masło, mięso, a nie oddajemy ziemi tychsamych piérwiastków bezpośrednio w mące kościowéj, w nawozie kloakowym, w guanie, albo téż pośrednio, pasąc inwentarz makuchami, otrębami, ziarnem itp. Kto rocznie z 20 do 30 krów sprzedaje 40,000 kwart mléka, sprzedaje razem z tém mlékiem 700 fnt. kwasu fosforowego ze swéj posiadłości, któreby wystarczyły na wydanie 77 mórg pszenicy.

Piérwiastki mineralne z jednéj morgi koniczyny, licząc na morgę 30 cntn. siana koniczynnego, wynoszą pod względem ilości potażu i kwasu fosforowego zupełnie tyle, ile plon buraków z morgi wynoszący 160 cntn. Jeżeli więc odpadki i wytłoczyny buraczane wrócą się jako nawóz do ziemi, (co zwykle przy uprawie buraków się dzieje,) to w takim razie wyczérpanie ziemi o wiele się zmniejszy. Przytoczone niżéj tabele wykażą, o ile dwaj gospodarze, z których jeden nie uprawia buraków na sprzedaż, drugi zaś corocznie z ośmiu mórg jednę morgę burakami obsadza, wyczérpują swą ziemię pod względem najważniejszych mineralnych piérwiastków i azotu:

Tabela bez uprawy buraków.

№	Cena za 100 fnt.	Wyczérpuje pod względem:	PO_5*	KO	CaO	MgO	SiO_3	N	wartość w pieniędzach.** tal.	sgr.	fen.
1	1 tal.	koniczyna z morgi = 3000 fn.	18,0	54,00	60,0	15,0	12,0	63,0	30	—	—
2	2 „	Owies z morgi = 1000 „	6,0	5,00	0,8	2,0	10,0	19,0	20	—	—
3	2/3	Kartofle z 1/2 mor. = 4000 „	6,0	23,00	1,2	1,6	0,4	12,5	26	20	—
	1/4 „	rzepa ścier. z 1/2 m. = 6250 „	10,0	25,50	49,5	2,5	7,5	21,5	15	18	9
4	3 „	pszenica z morgi = 1000 „	9,0	5,00	0,5	2,5	0,5	19,0	30	—	—
5	2 2/2 „	żyto z morgi = 1000 „	8,5	5,00	0,5	2,0	0,3	17,5	25	—	—
6	5	latowy rzepik z 1/2 m. = 500 „	9,0	5,25	4,0	3,5	0,2	13,5	25	—	—
	2 „	owies z 1/2 morgi = 500 „	3,0	2,50	0,4	1,0	5,0	9,5	10	—	—
7	3 „	pszenica z morgi = 1000 „	9,0	5,00	0,5	2,5	0,5	19,0	30	—	—
8	2 1/2 „	żyto z morgi = 1000 „	8,5	5,00	0,5	2,0	0,3	17,5	25	—	—
		Suma	87,0	135,25	117,9	34,6	36,7	212,0	237	8	9

*) PO_5 znaczy kwas fosforowy; KO = potaż czyli kali; CaO = wapno; MgO = magnezya; SiO_3 = kwas krzemowy; N = azot.

**) Przecięciowe ceny z ostatnich 14 lat, z opuszczeniem cen najdroższych i najtańszych, są następujące:

za 200 funtów pszenicy		6 tal. 27 sgr. 5 fen.
„ „	żyta	5 — 19 — 11 —
„ „	jęczmienia dwurzędowego	4 — 28 — 9 —
„ „	owsa	4 — 16 — 1 —

Po życie pod numerem 5 przyjęto tylko połowę pola uprawionego latowym rzepikiem (awehl), ponieważ w téj okolicy (w Höningen pod Kolonią) chętnie pomiędzy żytem a owsem siéwają rzepę ścierniskową. Ponieważ zaś takowa zawsze bywa spasiona, a tém samém jéj cząstki składowe na miejscu pozostają, dla tego nie była tu wciągnięta do obrachunku.

Tabela z uprawą buraków.

№	Cena za 100 fnt.	Wyczérpuje pod względem:		PO_5	KO	CaO	MgO	SiO_3	N.	wartość w pieniędzach. tal.	sgr.	fen.
1	9 sgr.	buraki z morgi	= 160 Cnt.	19,5	53,3	8,0	11,2	3,2	48,0	48	—	—
2	3 tal.	pszenica z morgi	= 1000 fnt.	9,0	5,0	0,5	2,5	0,5	19,0	30	—	—
3	2 1/2 »	żyto z morgi	= 1000 „	8,5	5,0	0,5	2,0	0,3	17,5	25	—	—
4	1 »	koniczyna z mor.	= 3000 „	18,0	54,0	60,0	15,0	12,0	63,0	30	—	—
5	4 »	owies z morgi	= 1000 „	6,0	5,0	0,8	2,0	10,0	19,0	20	—	—
6	2/3 »	kartofle z 1/2 m.	= 4000 „	6,0	23,0	1,2	1,6	0,4	12,5	26	20	—
	1/4 »	rzepa ścier. z 1/2 m.	= 6250 „	10,0	25,5	49,5	2,5	7,5	21,5	15	18	9
7	3 »	pszenica z morgi	= 1000 „	9,0	5,0	0,5	2,5	0,5	19,0	30	—	—
8	2 1/2 »	żyto z morgi	= 1000 „	8,5	5,0	0,5	2,0	0,3	17,5	25	—	—
		Razem		94,5	180,8	121,5	41,3	34,7	237,0	250	8	9
		Pozostaje w ziemi piérwiastków z 40 cntn. odpadków i wytłoczyn, które odciągnąć trzeba:		2,6	10,6	4,7	1,8	1,3	36,4	5	10	—
		Pozostanie		91,9	170,20	116,8	39,5	33,4	200,6	255	18	9
		Gdy porównamy teraz te sumy ze sumami z piérwszéj tabeli, które pod kréską umieszczamy, to się pokaże, o ile płodozmian z uprawą buraków wyciągnął (—) mniéj lub (+) więcéj piérwiastków z ziemi, niż płodozmian bez ich uprawy: . .		87,0	135,25	117,9	34,6	36,7	212,0	237	8	9
				+4,9	+34,95	— 1,1	+4,9	—3,3	— 11,4	daje w gotow. pieniędzach więcéj: 18	10	—

Gospodarz uprawiający buraki musi więc blisko o 45 fnt. kwasu fosforowego, potażu i magnezyi więcéj przykupić i ziemi oddać, niż ten, który buraków nie uprawia, aby jéj oddać całkowity ekwiwalent tego, co z niéj wziął (prócz słomy). Wartość tych 45 fnt. wynosi, według obrachunków Wolffa i Stöckhardta, — licząc funt po 2 sgr., — 3 tal., które trzeba odciągnąć od tych 18 tal. 10 sgr., które przez uprawę buraków z ziemi swéj zyskał, pozostaje więc 15 tal. 10 sgr. Od tych jednakże odciągnąć jeszcze trzeba wyżéj przytoczone 7 tal., jako wyższe koszta, wynikłe przy uprawie buraków, tak, że zawsze, w jakikolwiek sposób rachować będziemy, pozostanie czystego zysku 8 tal. 10 sgr. z jednéj morgi buraków uprawianéj na każde 8 mórg całego areału, a zatém z jednéj ósméj części.

Inaczéj jednak zupełnie przedstawi się rachunek, jeżeli sobie przypomnimy, co wyżéj udowodniliśmy, a mianowicie, że: po jedno- lub dwurazowém przejściu rotacyi w płodozmianie z uprawą buraków sprzątniemy z siedmiu mórg tyle, ileśmy dawniéj z ośmiu sprzątali bez uprawy tychże*); a zatém obrachunek dochodu z całéj produkcyi w następujący sposób się uformuje:

W piérwszéj z podanych tabeli wypadała wartość produkowanych płodów bez uprawy buraków w pieniądzach:

237 tal. 8 sgr. 9 fen.

Do tego dodać należy jako czysty dochód, osięgnięty z uprawy jednéj morgi buraków, któryśmy wyżéj obrachowali: 48 — 10 — „ fen.

Razem 285 — 18 — „ —

przynosi 8 mórg wraz z uprawą buraków obrachowany całkowity dochód na pieniądze, ale za to wyczérpują buraki ziemię oprócz sum, któreśmy w piérwszéj podali tabeli, jeszcze pod względem:

	PO_5	KO	CaO	MgO	SiO_3	N
wyczérp. przez buraki:	87,0 19,4	135,25 53,30	117,9 8,0	34,6 11,2	36,7 3,2	212,0 48,0
Razem więc wyczérpała się rola:	106,5	188,55	125,9	45,8	39,9	260,0
Od tego odchodzi to, co się ziemi wraca przez spasione odpadki i wytłoczyny:	2,6	10,60	4,7	1,8	1,3	36,4
Pozostanie więc do zwrócenia ziemi nawozem zwyczajnym i sztucznym:	103,9	177,95	121,2	44,0	38,6	223,6
Gdy porównamy sumy te z piérwszym rzędem podanych liczb, to się pokaże, że buraki wyczérpały rolą więcéj o:	16,9	42,70	3,3	9,4	1,9	11,6
	60 fnt. po 2 sgr. czyni 4 tal.		14 fnt. po 1 sgr. czyni 14 sgr.			11,6 po 6 sgr. czyni 2 t. 10 s.

Razem 6 tal. 24 sgr.

Wynosi wartość piérwiastków, które uprawą buraków wyczérpaliśmy i które w formie nawozów ziemi zwrócić musimy. Gospodarz więc, który 1/8 część swego areału uprawia corocznie burakami i do fabryki sprzedaje, musi jeszcze od owych:

285 tal. 18 sgr. 9 fen. jako dochodu z ośmiu mórg z uprawą buraków odciągnąć te:

	6	24	—	
	278	24	9	—
	237	8	9	—
	41	16	„	—

Gdy od téj sumy odciągniemy umieszczoną w piérwszéj tabeli sumę, to nam wypadnie zawsze jeszcze plus 41 tal. 16 sgr. na korzyść uprawy buraków, czyli przeszło 17% wyższy dochód. Kto więc miał ze swéj wsi dochodu 1000 tal. dawniéj, będzie go miał teraz 1170 tal.

K.

*) Chociaż więc uprawa 1/2 morgi latowego rzepiku i 1/2 morgi owsa z rotacyi wypadnie, to jednak plon z reszty siedmiu mórg, jak to wielokrotne doświadczenia dowiodły, o tyle się podniesie, że czysty dochód w pieniędzach pozostanie z siedmiu mórg tensam, jak dawniéj z ośmiu i to jedynie w skutek odpowiedniego następstwa płodów. I tak w 1867 r. stała pszenica po burakach bezwarunkowo o 50% lepiéj, niż po owsie: również i żyto po burakach o 25% lepiéj, niż żyto po pszenicy.

Towarzystwa Rolnicze.

Program

wystawy przemysłowo-rolniczéj w Pleszewie.

W dniach 7 i 8 października r. b.
odbędzie się w Pleszewie na placu za kościołem św. Floriana w bok szosy pleszewsko-jarocińskiéj wystawa zwiérząt i płodów rolniczych, oraz przedmiotów i wyrobów rolniczych i przemysłowych w styczności z gospodarstwem będących, połączona z órką o nagrody, próbą machin i wyścigami.

W wystawie téj wszyscy bez wyjątku udział brać mogą.

Wystawione przedmioty podzielą się na następujące główne oddziały:

I. **Konie.**
II. **Bydło rogate.**
III. **Owce.**
IV. **Trzoda chlewna, drób, psy i t. d.**
V. **Ziemiopłody surowe.**
VI. **Ogrodnictwo i leśnictwo.**
VII. **Produkta przerobione i gospodarstwo domowe.**
VIII. **Machiny i narzędzia.**
IX. **Przemysł rolniczy, budownictwo, drenowanie, chemikalie, skóry, żelazo i t. p.**
X. **Pszczelnictwo.**
XI. **Rękodziela i rozmaitości.**

Każdemu wydziałowi przewodniczy członek komitetu mający odznakę na lewém ramieniu z numerem swego wydziału.

Wystawiający opłacają naszéj kasie za miejsce:

1. Od konia i sztuki bydła rogatego po 10 sgr. (źrebięta i cielęta przy matkach bezpłatnie).
2. Za zagrodę dla 8 owiec pod dachem 20 sgr.
3. Od trzody chlewnéj i psów od sztuki 5 sgr., (prosięta przy matkach bezpłatnie).
4. Od drobiu po sgr. od sztuki.
5. Od wszelkich innych przedmiotów pod dachem jako najmniejszą sumę 5 sgr. do 10 stóp □

Zameldowania mają być najdaléj do 20 września nadesłane franco do Sekretarza Towarzystwa Rolniczego powiatów Pleszewskiego i Odolanowskiego, Stanisława Sczanieckiego w Karminie pod Pleszewem. Późniejsze zameldowania tylko, o ile miejsce starczy, uwzględnione będą.

Okazy machin i narzędzi, oraz takie, których ustawienie potrzebuje dłuższego czasu, powinny być już w ciągu dnia 6 października r. b. franco dostawione.

Okazy bydła i t. d. powinny być dostawione najdaléj 7 października r. b. o godzinie 7 z rana. Zwiérzęta powinny być pilnowane przez dostateczną liczbę ludzi zdatnych, zarazem opatrzone świadectwem zdrowia, wystawionóm przez władze właściwe.

Dla wygody zwiérząt urządzone będą na noc stajnie. Również pasza zdrowa dostarczoną będzie za opłatą, którą ustanowi komitet urządzający z policyą miejscową.

W nagrodę za najlepsze okazy, uznane przez sąd znawców, rozdzielone będą medale srebrne i brązowe, chorągiewki i listy pochwalne.

Miasto Pleszew osobne daje nagrody za najlepszy okaz bydła przez małych właścicieli z powiatów Pleszewskiego i Odolanowskiego wystawiony, jako i za najlepszy okaz przemysłowo-rolniczy z tychże powiatów pochodzący. Prócz tego miasto Pleszew daje puhar w piérwszym wyścigu wygrywającemu koniowi, uchowanemu w Wielk. Ks. Poznańskiém.

Cena biletów wnijścia, które zarazem są losem, mającym prawo do wygranéj, wynosi 10 sgr.

Cena biletu na trybunę wynosi talara. Nikt bez biletu wnijścia na plac wystawy wpuszczonym nie będzie. Bilety zaś tak umieszczone być powinny, aby kontrolerzy bez nagabania publiczności takowe widzieć mogli.

Otwartą będzie wystawa dnia 7 października r. b. (środa) o 8 rano przemową Prezesa Towarzystwa Rolniczego powiatów Pleszewskiego i Odolanowskiego, P. Konstantego Miłkowskiego z Macewa; tegoż dnia odbędą się próby machin od 10 do 12, próby drenowania od 2 do 4. Na kwadrans przed zachodem słońca znak będzie dany dzwonem publiczności do opuszczenia placu wystawy.

Dnia 8 października otwarcie o 8 rano. Próba órki nastąpi od 9 do 10, próba machin od 10 do 12. (Fabrykanci, chcący w innych prócz tego godzinach puścić maszyny w tryb, zechcą się z komitetem urządzającym porozumieć); wyścigi od 12 do 2.

O 4 przemowa prezesa, Pana Miłkowskiego, i rozdzielenie nagród, losowanie pod dozorem urzędnika sądowego i zamknięcie wystawy. Dla gości przybywających przeznaczyło miasto Pleszew pewną ilość stancyi, na które zamówienia przyjmują:

1. Pan burmistrz Hautzinger. 2. Pan rendant Brodowski. 3. Pan sędzia Oświecimski. 4. Pan rolnik Brandt. 5. Pan rolnik Kobyliński. 6. Pan rolnik Drobnik. 7. Pan kupiec Haase. 8. Pan kupiec Musielewicz.

Komitet urządzający.

z p.

Przewodniczący: **Miłkowski.**

Sekretarz: **St. Sczaniecki.**

Nakładem Centralnego Towarzystwa Gospodarczego dla W. Ks. Poznańskiego; nakładca odpowiedzialny Józef Mroziński.
Czcionkami N. Kamieńskiego i Spółki w Poznaniu.